संजातं तारकादिभ्य इतच्'' पा॰ इतच् तारकित अस्य आकृतिगणत्वात् अन्येऽपि शब्दा यथाप्रयोगमत्रावसेयाः।

तारकायण पु॰ विश्वामित्रपुत्रभेदे "औदुम्बरा ह्यभिष्णाता-स्तारकायणचञ्चुलाः" हरिवं॰ २७ अ॰। विश्वामित्र-पुत्रकथने। [तयोऽप्यत्र।

तारकारि पु॰ ६त॰। कार्त्तिकेये हेमच॰। तारकशत्रुप्रभृ-

तारकित न॰ तारका संजाता अस्य तार॰ इतच्। नक्षत्रयुक्ते आकाशे "सितनिशादृषदि स्फुटनिष्पतत्कणग-णाधिकतारकिताम्बरः" नैष॰।

तारकिणी स्त्री तारकाः सन्त्यत्र इनि ङीप्। १नक्षत्रयुक्तायां रात्रौ राजनि॰ २तारकायुक्ते त्रि॰ स्त्रियां ङीप्।

तारकोपनिषद् स्त्री तारयति ज्ञानदानेन तारि-ण्वुल्। तारिका उपनिषत्। उपनिषद्भेदे उपनिषच्छब्दे दृश्यम्।

तारक्षिति पु॰ तारा उच्चा क्षितिर्यत्र। देशभेदे स च देशः वृ॰ स॰ १४ अ॰ प्रतीच्यामुक्तः "अपरस्यां मणिमान्" इत्युपक्रमे "पञ्चनदमठपारावततारक्षितिशृङ्गवैश्यकन-कशकाः" कूर्म्म॰। २उच्चभूमौ स्त्री।

तारण पु॰तारयत्यनेन ल्युट्। १भेलके रत्ना॰। कर्त्तरि ल्यु। २तारयितरि त्रि॰ ३विष्णौ पु॰। "अशोकस्तारणस्तारः" विष्णुस॰। ४भावे ल्युट्। ५तारणकरणे ६उद्धारणे च न॰ "तत्र चोत्पत्स्यते जन्तुर्भवतां तारणाय वै" भा॰ व॰ १३अ॰। भावे युच्। तारणा ७तरणप्रापणे स्त्री "तारणा पारणं चैव तद्व्रतं सर्वकामिकम्" हरिवं॰१४॰ अ॰। षष्टिवर्षमध्ये अष्टादशे ८वर्षभेदे। "अति-वृष्टिश्च जायेत धान्यस्याथ प्रपीडनम्। शस्यं भवति सामान्यं तारणे सुरवन्दिते!" ज्यो॰ त॰। "तारणं तदनु भूरिवारिदं शस्यवृद्धिमुदितञ्च पार्थिवम्" वृ॰ स॰ ८अ॰

तारणि(णी) स्त्री तार्य्यतेऽनया तॄ-णिच्-अणि। १नौकायां ह्वारा॰ वा ङीप्। ङीबन्तः २काश्यपपत्नीभेदे याजोप-याजयोर्ब्रह्मर्षोर्मातरि तस्या अपत्यम् ढक्। तारणेय तदपत्ये। "तथैव च महाभागः सोऽपश्यच्छंसितव्रतौ। याजोपयाजौ ब्रह्मर्षी शाम्यन्तौ परमेष्ठिनौ। संहिता-ध्ययने युक्तौ गोत्रतश्चापि काश्यपौ। तारणेयौ युक्त-रूपौ ब्राह्मणावृषिसत्तमौ" भा॰ आ॰ १६७ अ॰।

तारतण्डुल पु॰तारः शुद्धमौक्तिकमिव शुभ्रस्तण्डुलोऽस्य। धवलयवनाले राजनि॰।

तारतम्य न॰ तरतमयोर्भावः ष्यञ्। १न्यूनाधिकत्वे "निर्धनं निधनमेतयोर्द्वयोस्तारतम्यविधिमुक्तचेतसाम्। बोधनाय विधिना विनिर्म्मिता रेफ एव जयवैजयन्तिका" इत्युद्भटः। "अहो तारतम्यं नराणाम्" स्वच्छक॰ तरतमशब्दे उदा॰।

तारतार न॰ तारयतीति तारं तत्प्रकारः प्रकारे द्वित्वम्। सां॰ त॰ उक्ते गौणतृतीयसिद्धिभेदे तारशब्ददर्शिते "ऊहः शब्दोऽध्ययनम्" इत्यादिवाक्ये "ऊहस्तर्कः आगमावि-रोधिन्यायेनागमार्थपरीक्षणम् संशयपूर्वपक्षनिराकरणे-नोत्तरपक्षव्यवस्थापनं तदिदं मननमाचक्षते आगमिनः। सा तृतीया सिद्धिस्तारतारमुच्यते" त॰ कौ॰।

तारटी स्त्री तरट्येव स्वार्थे अण् ङीप्। तरटीवृक्षे राजनि॰ तारटीति पाठान्तरं तत्रार्थे। [राजनि॰।

तारपुष्प पु॰ तारं रजतमिव पुष्पमस्य। कुन्दवृक्षे।

तारमाक्षिक न॰ तारं रूप्यमिव माक्षिकम् उपधातुभेदः। रजततुल्ये उपधातुभेदे। "तारमाक्षिममन्यत्तु तद्भवे-द्रजतोपमम्। किञ्चिद्रजतसाहित्यात् तारमाक्षिकमी-रितम्। अनुकल्पतया तस्य ततो हीनगुणाः स्मृताः। न केवलं रूप्यगुणावर्त्तन्ते तारमाक्षिके। द्रव्यान्तरस्य संसर्गात् सन्त्यन्येऽपि गुणा यतः। स्यात् तारमाक्षिकं स्वादु तिक्तं वृष्यं रसायनम्। चाक्षुष्यं वस्तिरुक्कुष्ठ-पाण्डुमेहविषोदरम्। अर्शः शोथं क्षयं कण्डूं त्रि-दोषमपि नाशयेत्। मन्दानलत्वं बलहानिमुग्रां विष्ट-म्भितां नेत्रगदान् सकुष्ठान्। तथैव मालां व्रणपूर्विकाञ्च करोत्यशुद्धं रजताख्यमाक्षिकम्"। शोधनन्तु। "कर्कोटी मेषशृङ्ग्युत्थैर्द्रवैर्जम्बीरजैर्दिनम्। भावयेदातपे तीव्रे विमला शुद्ध्यति ध्रुवम्। विमला तारमाक्षिकम्। मार-णन्तु "कुलत्थस्य कषायेण घृष्टा तैलेन वा पुटेत्। तैलेन वाऽजमूत्रेण म्रियते तारमाक्षिकम्" भावप्र॰।

तारल पु॰ तरल एव अण्। १तरले २विटे च शब्दार्थचि॰।

तारवायु पु॰ कर्म्म॰। अत्युच्चशब्दयुक्ते पवने।

तारविमला स्त्री तारोरजतमिव विमला। तारमाक्षिके उपधातुभेदे शब्दार्थचि॰।

तारशुद्धिकर न॰ तारस्य रजतस्य शुद्धिं धात्वन्तरयोगात् जातमलशुद्धिङ्करोति कृ-ट। सीसके तत्सम्पर्काद्धि रजतस्य मलशुद्धिर्लोकसिद्धा राजनि॰।

तारसार पु॰ उपनिषद्भेदे उपनिषच्छब्दे दृश्यम्।

तारहार पु॰ तारनिर्मितो हारः। १स्थूलमुक्ताहारे "संव-र्द्धितोरःस्थलतारहारः" रघुः।

तारा स्त्री तारयति संसारार्णवात् भक्तान् तॄ-णिच्-अच्। १दशमहाविद्यान्तर्गते द्वितीयमहाविद्याभेदे। २नक्षत्रे च